

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Nadejda Toma și Anatolie Țurcan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 29 martie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Bulat Nicolae xxxxx, născut la xxxxx, originar xxxxx și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.09.2013 – 29.03.2017;

Instanța de apel: 20.05.2017 – 26.09.2017;

Instanța de recurs: 13.12.2017 – 07.02.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 29 martie 2017, procesul penal intentat în privința lui Bulat Nicolae în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Surchicean Ludmila suma de 1000 (una mie) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1000 (una mie) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 08 iunie 2013, aproximativ la ora 16:00, inculpatul Bulat Nicolae, intenționat, din motivele huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, în loc public, pe traseul Chișinău-Căinari, în apropierea s. Misovca, r-nul Ialoveni, în timp ce se deplasa cu automobilul model „Mercedes-Benz” cu xxxxx, din intenții huliganice, a obligat stoparea automobilului model „Hyundai” cu xxxxx, condus de Surchician Ludmila, s-a apropiat de acest automobil, fără careva motive, s-a exprimat cu cuvinte injurioase în adresa lui Surchician Ludmila, după care a apucat-o de păr și a lovit-o cu capul de portiera automobilului, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Ca consecință a agresării huliganice, potrivit concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 1373/D din 18 iunie 2013, lui Surchician Ludmila i-au

fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămare neînsemnată.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.*

3. Avocatul Filip Igor în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea apelului a invocat că prima instanță nu s-a expus asupra vinovăției inculpatului, sentința este lipsită de suport probatoriu, iar în situația în care cauza este încetată pe temeiul prescripției, nu este cazul de încasat careva despăgubiri din contul inculpatului.

3.1. În ședința instanței de apel, inculpatul fiind reprezentat de avocatul Barbacar Anatolie a modificat solicitarea din apel, menționând că nu recunoaște vinovăția și urmează a fi achitat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, apelul a fost respins și menținută sentința.

4.1. Pentru argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a statuat, că prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar și just a încadrat acțiunile inculpatului Bulat Nicolae în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.*

Astfel, instanța de apel a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului, iar pentru a evita repetări inutile, în această parte, instanța a înșușit concluziile formulate de prima instanță.

Deși inculpatul nu a recunoscut vina în cele incriminate, instanța de apel a constatat că vinovăția acestuia este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate de către prima instanță și suplimentar verificate în ședința instanței de apel: declarațiile părții vătămate Surchicean Ludmila (f.d. 178-182, vol.I); martorilor Pașcan Anatolie (f.d. 183-185, vol.II); Surchicean Ion (f.d. 186-189, vol.I); Bulat Nicoleta (f.d. 196-200, vol.I); precum și prin probele scrise: plângerea părții vătămate Surchicean Ludmila depusă la IP Ialoveni, care a informat organele de poliție să i-a măsuri conform legii cu o persoană necunoscută care la 08 iunie 2013 a agresat-o fizic, cauzându-i leziuni corporale (f.d. 12, vol.I); informația parvenită la Serviciul de Gardă al IP Ialoveni prin anunț telefonic parvenit de la șeful de post s. Misovca, r-nul Ialoveni, precum că la 08 iunie 2013, în s. Misovca, r-nul Ialoveni, cet. Surchicean Ludmila a avut conflict cu o persoană necunoscută și înregistrată în Registrul de evidență de sesizări cu privire la infracțiuni sub nr. 2091 din 11 iunie 2013 (f.d. 9, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 1373/D din 18 iunie 2013, conform căruia cet. Surchicean Ludmila i-a fost constatată: echimoză pe cap, care a fost cauzată în rezultatul acțiunilor traumatiche a unui obiect contondent dur sau la lovitura de acesta și se califică ca vătămare neînsemnată (f.d. 47, vol.I).

Instanța de apel analizând declarațiile părții vătămate Surchicean Ludmila, coroborate cu declarațiile martorilor Pașcan Anatolie, Surchicean Ion,

Bulat Nicoleta, a conchis că acestea sunt veridice, consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului penal, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată, care coroborează între ele și cu probele scrise nominalizate și care dovedesc cu certitudine că inculpatul Bulat Nicolae a săvârșit infracțiunea de huliganism.

Instanța de apel a apreciat, că nerecunoașterea vinei de către inculpat, reprezintă o metodă de apărare și un drept de a nu se auto-incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificată ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Totodată, instanța de apel a remarcat, că inculpatul a recunoscut parțial vinovăția, din moment ce a declarat că s-a apropiat de partea vătămată și a numit-o cu cuvinte necenzurate.

Ca urmare, solicitarea inculpatului privind achitarea sa a fost respinsă ca nefondată.

4.2. Instanța de apel de asemenea a remarcat, că deși prima instanță în partea motivantă a sentinței a constatat în mod corect vinovăția inculpatului Bulat Nicolae în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, totuși aceasta a omis să constate vinovăția lui Bulat Nicolae în dispozitivul sentinței, indicând doar necesitatea încetării procesului în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Astfel, instanța de apel a indicat, că sancțiunea art. 287 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore sau cu închisoare de până la 3 ani, deci prin prisma art. 16 Cod penal, infracțiunea respectivă se atribuie la categoria celor mai puțin grave.

Conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Așa dar, instanța de apel a conchis, că prima instanță în mod greșit a calificat infracțiunea de huliganism comisă de inculpat drept o infracțiune ușoară, a cărei termen de prescripție expiră la 2 ani de la săvârșirea infracțiunii, or, în speță, infracțiunea săvârșită de Bulat Nicolae este una mai puțin gravă care prevede pedeapsa închisorii de până la 3 ani.

La caz, fapta penală de huliganism a fost săvârșită de Bulat Nicolae la 08 iunie 2013, ceea ce înseamnă că infracțiunea se prescrie după expirarea a 5 ani din ziua săvârșirii infracțiunii, adică la 08 iunie 2018, astfel încât prima instanță în mod eronat a încetat procesul în privința lui Bulat Nicolae în temeiul expirării prescripției de tragere la răspundere penală.

Cu toate acestea, instanța de apel a ținut cont de faptul că procurorul nu a atacat cu apel sentința, iar prin prisma prevederilor art. art. 409-410 Cod de procedură penală și ținând cont de regula de procedură penală conform căreia instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel, nu s-a implicat în sentință în vederea constatării vinovăției inculpatului și stabilirii pedepsei, pentru a nu agrava situația acestuia în

propriul apel.

5. Avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor instanțelor de fond cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea recursului, avocatul făcând referire la practica unitară a Curții Supreme de Justiție, menționează că prin „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare, ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

Potrivit materialelor cauzei penale, inclusiv a declarațiilor părții vătămate Surchicean Ludmila, conflictul a durat 1 minut, fapt care nu poate fi interpretat ca fiind o încălcare îndelungată și insistentă a ordinii publice, astfel lipsind latura obiectivă a infracțiunii de huliganism.

Consideră recurentul, că materialele cauzei penale denotă cu certitudine faptul că în acțiunile lui Bulat Nicolae lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de huliganism, și anume, lipsește latura obiectivă a infracțiunii incriminate.

Totodată, relevă faptul că Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în cauza penală nr. 1ra-802/2017, cu caracter similar speței, s-a expus deja (fiind expres delimitată infracțiunea de huliganism de contravenția prevăzută de art. 354 Cod contravențional).

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului în cauză, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În argumentarea referinței procurorul menționează, că recursul este fundamentat pe modalitatea de apreciere a probelor, care nu este un temei de drept separat din cele conținute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, pentru declararea recursului.

Totodată, acuzarea susține că argumentele invocate în recurs au constituit obiect de examinare în instanța de apel, cărora le-a fost dată apreciere corespunzătoare, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele

reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal, analizând recursul declarat de partea apărării constată că, aceasta solicită achitarea inculpatului Bulat Nicolae de sub învinuirea imputată, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, fiind invocate de către avocat temeiurile de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.*

În acest sens, Colegiul reiterează, că potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Sub aspectul argumentelor invocate prin prisma temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de recurs conchide că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului în cauză, din următoarele considerente.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei, prima instanță a dispus încetarea procesului penal intentat în privința inculpatului Bulat Nicolae în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului prescripției de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

Totodată, la examinarea pricinii de către instanța de apel s-a stabilit, că soluția primei instanțe privind încetarea procesului penal din motivul intervenirii termenului de prescripție, nu este corectă, însă reieșind din faptul că partea acuzării nu a contestat sentința și având în vedere că legislația procedural-penală nu admite înrăutățirea situației inculpatului în propriul apel, instanța de apel a dispus respingerea apelurilor declarate de partea apărării cu menținerea sentinței.

Sub acest aspect, instanța de apel corect a conchis, că probele administrate au confirmat integral vinovăția lui Bulat Nicolae în săvârșirea componenței de infracțiune prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Astfel, instanța de apel corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală,

din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, ajungând la o concluzie întemeiată privind vinovăția inculpatului Bulat Nicolae în săvârșirea infracțiunii imputate.

Colegiul penal conchide, că nu și-au găsit confirmare argumentele recurentului „că în acțiunile inculpatului Bulat Nicolae nu sunt întrunite elementele infracțiunii, deoarece în speță n-au fost acumulate probe, care să dovedească vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate”, deoarece instanța de apel judecând apelurile apărării, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar în ședința instanței de apel inculpatul a fost audiat suplimentar și au fost verificate și cercetate declarațiile, probele materiale prezente la cauza penală respectivă, astfel instanța de apel corect ajungând la concluzia enunțată la pct. 4 din decizie.

Instanța de recurs consideră necesar a menționa că, potrivit prevederilor art. art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, că aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei așa cum propune recurentul este o competență și prerogativă a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, deci invocarea acestei chestiuni drept temei de casare în recursul ordinar este lipsită de suport legal.

Cu referire la argumentele recurentului sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, considerând că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul atestă, că o astfel de eroare în speța dată nu se constată, deoarece, supunând verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept invocată de recurent, se apreciază ca fiind legală și întemeiată concluzia instanței de apel privind recunoașterea vinovăției inculpatului Bulat Nicolae în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, concluzie pe care instanța de recurs o însușește și în acest sens nefiind necesară o reiterare a acesteia.

Deși recurentul specifică că în practica Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție s-au cristalizat soluții în care infracțiunea de huliganism a fost delimitată de contravenția prevăzută de art. 354 Cod contravențional, iar această situație urma a fi aplicată și în speță examinată, Colegiul penal statuează că în speța de referință instanța a constatat că pentru stabilirea infracțiunii de huliganism, pe lângă încălcarea grosolană a ordinii publice, trebuia a fi constatată și prezența unei acțiuni adiacente – exprimată alternativ, prin: aplicarea violenței asupra persoanelor, amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, ceea nu a fost stabilit. Pe când în cauza penală în privința lui Bulat Nicolae instanța de apel a reținut, că inculpatul intenționat, încălcând grosolan ordinea publică, în loc public, în timp ce se deplasa cu automobilul model

„Mercedes-Benz” cu xxxxx, din intenții huliganice, a obligat stoparea automobilului model „Hyndai” cu xxxxx, condus de Surchician Ludmila, s-a apropiat de acest automobil, fără careva motive, s-a exprimat cu cuvinte injurioase în adresa acesteia, după care a apucat-o de păr pe partea vătămată și a lovit-o cu capul de portiera automobilului, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1373/D din 18 iunie 2013, la cet. Surchicean Ludmila a fost constatată: echimoză pe cap, care a fost cauzată în rezultatul acțiunilor traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovitura de acesta și se califică ca vătămare neînsemnată (f.d. 47, vol.I).

Având în vedere cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele din recurs cu privire la necesitatea reîncadrării acțiunilor inculpatului în norma prevăzută de art. 354 Cod contravențional.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Astfel, erorile de drept invocate de recurent, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, iar din aceste considerente recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Bulat Nicolae xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan